

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZEK HIVATALOS POLITIKAI KOZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: Vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
A hajat utzával szemközt a tetejére-felé ház,
hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető közlemé-
nyek intézendők és minden újak fizetendők.

Felelős szerkesztő:
DR. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:
Egész evre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt
Naptáriútnak egész evre 6 frt Félévre 3 frt Negyedévre 1.50
Egros szám ára 10 kr.

A gyászhat után.

A nagy temetésnek vége, elhangzott az utolsó gyászbeszéd, fölszáradnak a könnyek, enyhület szállja meg a fájdalomtól megtört szíveket.

A nagy halottat hazai föld takarja. Dicsőségteljes alakját, melyet már életében a nép szeretetének glóriája övezett, átveszi az emlékezet, hogy késő évszázadokon át példája, tanulsága, büszkesége maradjon a magyar honszerelemnek.

Szívünk még sahog a fájdalomtól, midőn a frisen hantolt sírra gondolunk, mely legnagyobb veszteségünket fedi; de a lesújtó bánat mélységéből felemel az a tudat, hogy ez a szomorú gyász a nemzeti nagyságát nyilatkoztatta meg — méltóságosan, egyszerűen és tisztelettel parancsolólag.

Ime: tudunk még együttézni nagy és szent eszmékért; a hazaszeretet mindannyiunkat képes egyesíteni nagy pillanatokban!

És most, közvetlenül a temetés után még a gyász fájó hatásával szívünkben, enyhítőleg hat reánk az a gondolat, hogy akinek halálát gyászoltuk, halhatatlan;

nevének, emlékének az elmulás soha erőteljes nem vesz.

Oh, mi nem a feledésből meritünk vigasztalást Kossuth Lajos halálára, hanem a visszaemlékezésből.

Nem az az idő esepogtet gyógyírt bánatos lelkünkre, amely feledést hoz, hanem amely örökkévalóságot nyújt és halhatatlanságot teremt.

Az elv, az eszme, melyet az ő nevével nevezünk, meg nem halt: egy diadalmas öröklét vár reá!

*

Bámulatos volt az az őszhang, a mely Kossuth Lajos temetésén a mérhetetlen kiterjedésben megnyilatkozó nemzeti részvét elzernyi kifejezését egy egyszerű, nagyszerű gyászünnepegylyé forrasztotta össze.

A közös gyász ezereknél lelkét egyesítette és akarataiban a legesodásabb harmoniát létesítette. Az, ami az országra szóló gyászünnepegen az óriási tömegeket vezérelte, irányozta és korlátok között tartotta, több volt mind rend, az egy nemzet szívének együttdobbanását, ezerek érzelmeinek öntudatlan őszhangja volt.

csak szelidséget, jóságot köleszöntött... Emeg egy viruló hajadon, valódi barna szépség, teli kerek arcokkal és koromsötét, ragyogó szemekkel. De volt valami e ragyogó szemek sötétjében, ami a lélek tükrének vizsgálója előtt hamarosan elárulta, hogy e gyengéd szív öröme közé nem egy örömepp is vegyült már, hogy ez ifjú lélek örömeinek tükrét nem egyszer homályosíthatták már el a keserűség könnyei.

Az öreg urat a hosszú ut kitérőszította, hátra veté magát az tülés támlájára és szempillái csakhamar lecsukódtak. Lilla, — így hívták a leányt, — mozdulatlanul nézegette a nyárfák sudarait, melyek már ekkor lenge ködfátyolba burkolóztak és elmosódni látszóttak a végtelen semmiségben.

Végre is a kocsis zavarta meg az utasok egyhangúságát.

Amint az ut egy hirtelen kanyarodással a szántóföldekre befordult és a hintó egy feszülethez ért, a kocsis ostonyelével a köke részt mögötti nagy térségre mutatva, így szólt: „Itt volt a véres ütközet!”

Az ezredes felrezzent, kihajolt a kocsiból és végignézet a letarolt pusztaságon. Lilla elhalavánult, hátrahúzódtott a kocsihoz és kezeiket önkénytelenül imára kulcsolta össze.

Milyen kár, hogy ebből a lélekemelő szép együtteségből hiányozott a magyar kormány és hiányoztak az összes állami hatóságok és képviselők. Ez volt az egyetlen fogyatéksága az ünnepegen tökélyének, mert arról a szomorú tényről tett tanúságot, hogy léteznek még mindig elmentétek, amelyeket már régóta elozslani szeretett volna látni minden igaz magyar honfi.

Senki sem tudja jobban, mint mi magunk, hogy ezek az ellentétek nagyobb részt csak képzeletiek és félreértés a forrásuk. A Kossuth kultuszt balul magyarázzák, akik távol állanak tőle; és nem értik meg annak nemes, hazafias, magasztos értelmét.

Ezt a félreértést elozslatni, ezeket a magunk érzelmeit megértetni és tisztaságukat felmutatni: a haza érdekében hasznos feladata lesz a közel jövő politikájának.

Erre a feladatra pedig csak egy önzetlen, önértetes és őszinte kormány vállalkozhatik sikerrel!

A kocsi tovább gördült, az ezredes elfoglalta előbbi helyét és fölsóhajtott: „Szegény Halmosy! Itt sebesült meg ő is, írnen vitte haza a halálos sebeket! Kár érte, igazán nagy kár!”

Lilla nem felett. Elfordult, nem akarta könnyeit atyjának előruini. Szíve elszorult és színté bánni kezdé, hogy otthon nem maradt. Több lelki erőt, több önuralmat tulajdonított önmagának, mint amennyivel tényleg birt és csak most látta be, hogy mily nagy áldozatot hozott ő akkor, midőn arra határozta el magát, hogy rég nem látott kedves barátójának esküvőjén megjelenik.

Igaz, hogy már nagyon rég látta Idát és alig várta, hogy viszontláthassa őt; igaz, hogy nagy lelki örömet szerzett neki az a tudat, hogy Ida boldog, mert leendő férje egyike a legszeretreméltóbb férfiaknak: de az ő lelkiállapota még sokkal zavarosabb, az ő szíve még sokkal nagyobb sebeketől vérzik, hogy sem az ilyen jeleneteket nyugodtan végig nézhetné . . . . .

Igen, Lilla a boldogság kellő közepéből a boldogtalanság mélyébe sodortatott. Halmosy százados az ő férfias föllépésével, előzőkenységével, egyszerű, mesterkéletlen modorá-

TARCSA.

Gavallér-tempó.

— Elbeszélés. —

Írta: Krausz Bernát.

I. Szédült remények.

Lassan gördült tova egy uri fogat a hatalmas jegenyékekkel szegélyezett síma országúton.

A lovak kiizzadtak, szinte látszott rajtuk, hogy nagy utat tettek meg egyhuzamban és közel vannak a kifáradáshoz. Hlíába is suhogtatta a kocsis föllöttük az ostort. Csak fejüket rázták, prüszköltek és farkaikkal csapkodtak jobbra-balra; de a futásra semmi hajlandóságot sem mutattak.

A hintóban, melynek fedelét ujnyi vastagságban lepte már be a por, Vámosy ezredes ült a leányával. Amaz egy erőteljes, széles vállú öreg ur, úgy a 60-as években, kinek domboru melléről számos érdemjel verte vissza a leáldozó napnak a kocsiába furakodott vérvörös sugarait. Életkedvet visszatükröz arcának ezüstbe fénylő rövid kórszakálla

Kossuth-émlék Zomborban.

Örömmel jelenthetjük, hogy megindult a mozgalom minálunk is az iránt, hogy a városban Kossuth emlék létesítenessék.

Több város már azon dolgozik, hogy szobrot kapjon. Nem valami nagyszabású, nem a nagy ember érdemeihez, hanem a város erkölcsi és anyagi erejéhez mért szobrot kívánnak a vidéki városok. Az örök érdemek elismerésül, azokhoz méltó szobrot az ország fővárosában fog emelni a nemzet, de egészen jogos az a törekvés is, hogy a vidék se maradjon el egészen a főváros mellett.

Tudjuk, hogy Ó-Becse község polgárai is megindították a mozgalmat arra, hogy községükben szobor állítsák föl; ki van szemelve még megyénk területén ily célra Szabadka, Baja s esetleg Ujvidék városa is.

A mozgalom minálunk magában a polgárság körében indult meg, s ha oly lelkesen dolgoznak majd az ügy kivételén, mint a mily lelkesedéssel karolták föl az eszmét, úgy kétségtelen, hogy a siker el nem maradhat.

Krizmanits Imre ipartestületi elnök hívta össze e hó 4 én este 7 órára a zombori iparosokat megbeszélendő velük a tervet, a melyet a zombori iparosok már a nagy gyász első napjain emlegettek maguk közt.

Nagy számban gyűltek össze iparosaink a Matzitz Gusztáv-féle vendéglőben. Itt Krizmanits Imre adta elő az ügyet s igen meleg hangon tartott beszédben emlékezett meg a világtörténelem nagy alakjáról, a mi nagy hazánkfiról. Majd dr. Donozlovits Vilmos is felszólalt s szintén helyeselve a tervet, előadta, hogy az esetben, ha netán nem sikerülne a szobor költségeit összegyűjteni, az esetben is meg lehet és meg kell valósítani az eszmét, mert tehetségünk és erőnköz képest mindenesetre lehet bármily Kossuth-émléket létesítenünk.

Elhatározták, hogy a mozgalmat a

legszelebb alapokra fektetik s a kivitel módozatainak megállapítása végett a város polgárságának minden rétegét felölő nagygyűlést hívnak össze; egyelőre pedig az előzetes teendők megállapítása, a nagygyűlés előkészítése s az ott előterjesztendő proposíciók kidolgozására egy ideiglenes végrehajtó bizottság választott, melynek elnökéül egyhangulag megválasztották Cziedler János ügyvédet és Krizmanits Imre ipartestületi elnököt; (jegyző) Denk Emil ipartestületi jegyző. A bizottságba beválasztottak:

Alföldy Gedeon dr., Ambrozovits Gyula, Aszt Nándor, Fratricsevits Aszt Vince dr., Balogh Ernő dr., Beke Gyula, Bereghy Endre, Beller Béla, Bittermann Nándor, Bittermann Sándor, Blossovits Károly, Bertalan Imre, ifj. Bosnyák József, Brezina Antal, Bruck Armin dr., Buják József, Bernhard Szaniszló, Cvetkovits Péter dr., Czeczner József, Csirszka János, Csuvardits György, Daufinger Antal, Dekker Pál, Diener János, Duchon János dr., Donozlovits Vilmos dr., Ehrlich Nándor, Eibach István, Engel Mór, Fernbach Bálint, Fernbach Károly, Fernbach Péter, Frey Imre, Fejér Gyula, Gerlinger Pál dr., Goldstein Ignác dr., Gráff Vince, Grosits Antal, Haasz Gyula, Harpf József, Hájósevit András, Hameder Károly, Henneberg Sándor, Heindlhofer Róbert, Heinec Kálmán, Herold Károly, Herczenberger Sándor, Husveth István, Husveth Károly, Huek Éde, Inotay János, Jakob Lajos, Jakobesics Mihály, Jeszenszky Dezső, Karácson Gyula, Karnász Lajos, Kandler József, Késmáki Béla, Kiss Ignác, Kiss Sándor, Koczkar Zsigmond, Kollar József, Kozma László, Középusy János, Lang Flórián, Matzitz Gusztáv, Matzitz Pál dr., Matarits Ferenc, Mayer István, Metz Antal, Miklósi Vilmos, Mihályi Iános, Molnár Gula dr., Mrava András, Markovits Imre, Odry János, Obláth Károly, Poppovits Selő, Paul Kálmán, Pataj Sándor dr., Paracsevits Mihály Perviz Sándor, Pilaszánovits József, Pekánovits András, Reisz Lajos, Reitter Nándor, Róheim Károly, Schaffner József, Schaffner Károly, Schlagetter Gyula, Schmausz Endre, Spitzer Mór dr., Schäfer Kriehof, Scherer Ferenc, Stein Jákab, Steiner Lajos, Sztrilich Mihály, Sztrilich Zsigmond, Szabadka Mihály, Szemes József, Szemző István, Szemző Gyula, Szighy István, Szilágyi Vilmos br., Tárcazy Mór, Tápay Agost, Temesváry János dr., Thurszky Jenő, Thurszky Zsigmond dr., Tóth Ernő, Tóth Ferenc, Török Károly, Trischler Károly, Trischler Gyula, Ugyr Mihály, Ulrich Vince, Varga István,

Városy László, Vujevich Zoltán dr., Vukovits Mihály, Wagemann Simon, Weisz Henrik, Will Ede, Zsuljevits Ernő és Zsuffa Vince.

Ezredéves kiállítás.

Az 1896-iki ezredéves kiállítás szervezési előmunkálatait tulajegükben befejezték és most már a tulajdonképeni kiállítási munkák időszaka kezdődik. Az országos bizottság és a csoportbizottságok megállapították a kiállítás mindegyik osztályának programját és kereteit; — sok merész újító eszmét fogadtak el, nagyratörő célokat tűztek ki. A kiállítás ügyeit intéző kormány férfiak nem riadtak vissza semmi költségtől, hogy úgy az egész kiállítási terület, mint az egyes kiállítási épületek méltó színhelyei legyenek az országos evezredi versenynek, a megvalósítandó nagy eszméknek. A tavaszi idő beálltával száz-meg száz munkáskéz jön mozgásba, hogy a városiületet átalakítsák az ezredéves kiállítási színhelyévé, a hol azután föl lehet építeni a csarnokokat, a melyek a nemzeti munka remekait befogadják majd. Végül a kiállítási igazgatóság széküldte már a bejelentési ívek tíz ezreit és minden városban, minden megyében működnek már a közegek, a kik az egyes kiállítóknak megadják a szükséges utbaigazításokat. Most a nemzeti munkáinak a sor, hogy a kijelölt, kitűzött kereteket betöltsék tehetségük és szorgalmuk eredményeivel, hogy bejelentsék az ész és a kézremekait, melyek bemutatásával tanusítani fogják, hogy ezer év multával a műveltség milyen magas fokára emelkedett a nemzet, az őse termei az ipar, a kulturális haladás minő alkotásai és vívmányai biztosítják a magyar államnak a második évezredet. A legutóbbi hetek eseményei elterelték az ország figyelmét az 1896-iki ezredéves kiállítástól. De ez az idő nem veszett kárba. A nemzeti lelkesedés hatalmas megnyilvánulása fölkellette az egész művelt világ érdeklődését és a nemzet minden fia most még inkább megfogja ra-

val, őszinte nyíltságával meghódította az ő ártatlan tisztá szívét. És lelki örömmel, gyermekei elragadtatással tapasztalta, hogy Halmosy is szívének egész melegével szereti őt . . .

És ekkor kitört a háború; Halmosy is részt vett abban, de onnan többé vissza nem tért. Ott maradt a csatatéren. És ő most talán épen szerelme halálküzdelmeinek színhelyén egy menyegzői ünnepélyen vegyen részt!.....

Miért is engedett atyjának, miért is vette figyelembe Idának csalogató szavait?

Vajjon fölér-e Idának a viszontlátás föléi öröme, az ő szenvedéseivel? Vajjon képes lesz-e egyáltalán ezen a helyen, ily közel annak a végtelen ütközetnek a színhelyéhez, barátjának örömmünepélyén részt venni?

Ilyen gondolatok foglalkoztatják Lillát, míg atya egészen álomba merült, a koesi pedig egy kis fenyves erdőbe ért. A nap lenyugodott, a fák sűrű sorai egyesülve a mind lejjebb-lejjebb ereszkedő köddel hirtelen az éjszaka beállt idézték elő. Lilla féltéken nézett a sötétségbe és elvesztett boldogságára gondolt.

Végre kiérték a kis erdőből. Lilla megérázódott, amint az előttük álló ódon kastély kivillágitott ablakait megpillantotta.

A hintó egy kanyarodással a kastély bejárata elé állott, utasaink ezéjünkül voltak,

Az ezredes hamarosan kiugrott a kocsiból, majd leányát is lesegíté onnan és pár perczel később Rónay Ottó és leánya a legszívélyesebben üdvözölték várva-várt kedves vendégeiket.

A viszontlátás öröme egy pár pillanatra Lilla szívéből is elűzte a szenvedéseket.

Míg azonban most a vendégek lakosztályukban átöltözökdték és a nagy teremben gazdagon megrakott, hosszú asztal körül újra összejönnek, ismerkedjünk meg kissé a kastély történetével és ezzel együtt a kastély urainak életörténetével is.

A halmosi kastély jelenleg csak felerészben Rónay Ottó tulajdona, a másik fele Albert nevű rokonác, egy elegáns megjelenésű derék szép fiatal emberé. Az ősi birtoknak fölosztása már nagyon régen történt a Rónay-család két ellenséges érzelmi leszármazója között és azóta folyton azon két ágnak maradékai lakták a különben két nagy családnak is kényelmes kastélyt. A hajdan gazdag Rónay-család egyszerre őrjási veszteségeket szenvedett és történetünk idejében a kastély urai már oly szegénységben éltek, hogy nem egyszer foglalkoztak azzal a gondolattal, hogy megválnak az ősi kastélytól is.

Végre azonban a kastély urainak helyzete is jobbra fordult. Halmosy Rudolf száza-

dos előzet a csatában és őrjási vagyonát Albert örökölte, amennyiben t. i. ennek anyja szintén Halmosy leány volt. Így a kastély urai szerencsésen megmenekültek a tönkrejutástól. A hirtelen meggazdagodott ifjú azonnal megkérte kedves consinjának a kezét és épen ezeknek a lakodalmára jött el Vámosy ezredes a leányával.

A Vámosy-családot nagyon régi ismeretség fűzi a Rónay-családdal és Rónay Ottó, Ida atya, az ezredes urnak kobelbeli barátja.

Lilla a boldog vőlegényt még közelebből nem ismerte, de sok szépet írt róla neki. Ida és kellemes külseje, megnyerő modora, élénk, szellemes társalgása, melyeket Albert a vacsora alatt ügyesen érvényesített, megnyerték Lilla tetszését is és elihette vele hogy ezen tulajdonságai egy leány boldogítására legendők.

Szívből örült is kedves barátjának szerencséjén. Lilla nem az a leány volt, a ki a saját szerencsétlenségére mások boldogtalanságából merített volna vigasztalást; sokkal nemesebb volt ő, hogy sem másoktól irigyelte volna azt a boldogságot, ami tőle megtagadtatott.

(Folyt. köv.)

gadni az alkalmat, mely 1896-ban kínálkozni fog arra, hogy a világgal megismerettük a most megnyilatkozott erkölcsi erőnek szellemi és anyagi hatalmi eszközeit is. Az időpont most a legkedvezőbb. Most mikor az egész magyar nemzet annyira egyet érte magát, most gondoljan mindannyiunk arra, hogy a millennium ünnepén mivel fog a magaréséről hozzájárulni ahhoz, miszerint a nemzeti próbatétel a nagyszabású kerethez, a kitűzött célhoz, az évezredeknek csak egyszer ismétlődő alkalomhoz méltó legyen. És már most szükséges, hogy mindegyik kiállító jelentkezzék; mert így egyrészt a kiállítóknak kellő idejük marad, hogy a kerületi bizottságtól ubaigazírást kérjenek és a bejelentett tárgyak kivételére megfelelő gondot fordítsanak, másrészt pedig a rendezéssel megbízott közegek gondoskodhatnak arról, hogy az idejekorán bejelentett kiállítási tárgyak kellőleg érvényesüljenek és a nemzeti munka millió és millió remeke harmonikus rendezett, minden részletében gondosan egybeillesztett egészet képezzen. Itt-ott rébesgetnek közzahíreket a kiállítás esetleges elodázásáról. A leghatározottabban állíthatjuk, hogy ezeknek a mendemondáknak semmi alapjuk sincs. Kiállítás technikai szempontból semmi ok sincs az elodázásra, mert az egyes egyedül csak a kiadások növelését eredményezné. Egyesek bizonyos nagyszabású közmunkák betejektétől, akarnak függővé tenni a kiállítás megtartásának idejét. Ez képtelen kívánság; mert a hatalmasan haladó Magyarországnak most már mindig fognak nagy közmunkák folyni; de a magyar állam megalkotásának ezredik évfordulója úgy a mint a köztudalom azt megállapította; olyan mozzanatot, a melyhez képest még a legnagyobb szabású közmunka is elenyészik. Tehát itt az ideje, hogy a nemzeti munka összes képviselői az alkalmat, a hol a hazafias felbuzdulást évezredre szóló alkotásban megtestesíthetik, siessenek megragadni és az 1896-iki milleniumi kiállításon bemutatandó remekeiket, az illetékes közegek-nél bejelenteni tovább ne késsenek.

Előfizetőinket kérjük, hogy április 1-ével kezdődő negyedre előfizetéseiket mielőbb megújítani sziveskedjenek.

A kiadóhivatal.

Különbélek.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Kindris Gábor zombori kir. törvényszéki joggyakornokot a zombori kir. törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki.

— **Kinevezés.** Dr. Vojnits István főispán az elhunyt szabadkai műkertész helyére ideiglenes minőségben ifj. Bednác Károly ó-kanisai városi műkertészt nevezte ki.

— **Kinevezés.** A szegedi főügyész Szlovák Ferenc zombori ügyéségi II. osztályu hivataloszlókat az I. fizetési fokozatba léptette elő.

— **Iparfelügyelőnk.** A kereskedelemügyi miniszter értesítette a várost és a vármegyét, hogy az iparfelügyelői kerületeket hogyan osztotta be és hogy hol ki az iparfelügyelő. Az iparfelügyelők tudvalevőleg az 1898. évi

XXXVIII. t. c. 8-ik §-a értelmében az iparügyekre vonatkozó törvények és rendeletek végrehajtásának ellenőrzésére és az iparfejlesztés teendői végzésére vannak hivatalos. Ezért a budapesti és a szegedi iparkamara területére (tehát Zombor, Szabadka, Baja, Ujvidék és Bács-Bodrogh vármegye területére is) az iparfelügyelői teendőket Gerster Miklós kir. segéd-iparfelügyelő végzi, a ki Budapesten székel és a kereskedelemügyi miniszteriumhoz van beosztva.

— **A Bács-Bodrogh megyei honvéd-egylet tagjai** 1894. évi április hó 15-én délután 3 órakor a „Vadászkürt”-szálló kertjében tartandó közgyűlésre tisztelettel meghívatnak. Tárgyalandók: Előnk, alelnök és második jegyző választása. — A központi választmány.

Gyázistisztelet volt Kossuth Lajos halála folytán f. hó 5-én a zombori zsidó templomban. Dr. Fischer Mihály főrabbi emelkedett szellemű beszédet mondott, amelyben nagy hasznáka hervadhatatlan érdemelt ékeszőlőn méltatta. A szertartás végeztével az énekkar a „Szózat”-ot énekelte.

— **Zilahy Gyula** a nemzeti színház jeles tagjának itt működése alkalmából nem lesz értékelten, ha felelőjük, hogy „A király házasság” című vígjáték épen 26 év előtt itt már adatott, melynek színpadát itt közlőjük másolatban: „Történelmi vígjáték Tóth Kálmántól. Bérlet 4-ik szám. Nemzeti színház. Zombor, szerdán április 7-én 1869. Huby Gusztáv igazgatása alatt dráma és dal-szertársulat által adatik: A király házasság. Eredeti történelmi vígjáték 3 felvonásban. Irta Tóth Kálmán. (Rendező Jobbátelki Szathmári K.) 1. felv. a visegrádi táncvigalom. 2. felv. királyi látogatás. 3. felvonás a szobor. — Személyzet: 1-ő Lajos, magyarországi király János Erzsébet, a királyné Klárné. István, bosniai bán Bodrogi. Erzsébet, leánya, Boni la Maár Julia. Kis Kopjai Nagy Kopjai Kopjai Imre Jobbátelki Doctisimus Guido kir. tanácsos Horváth. Magnificus Balbó kir. tanácsos Rózsa. Flóri hercegnő Róssáné. Hedervári Kont Miklós Csaby. Grf. Steinheim, követ Kápolnai, Udvarmester Sánta, Lőrincz, a bán szolgája Jubász, Francia követ Vizi. 1-ő aprod Sántáné 2-ik aprod Keresztesi Amália. Udvariak. — Történelmi visegrád — Idő 1-ő Lajos kora. Helyárak; zártazék 60 kr. — főlázdint 40 kr. — Karzat 20 kr. o. e. Jegyeket előre válthatni az irodában (8 sz. a.) Kezdeté 7 órakor vége 9 1/2-kor. üreg.

— **Előmunkálati engedély.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Zákó Milán országgyűlési képviselőnek a nagyikinda-nagybecskerek helyi érdekű vasúti Nagy-Becskerek állomásától Tót-Aradác és Szerb-Aradác érintésével s a Tisza áthidalásával Zsabya, Goszpodince és Temerin irányában a m. kir. államvasutak Ó-Kér állomásáig és Temerintől elágazólag Jarek érintésével a m. kir. államvasutak Ujvidék állomásáig vezetendő helyi érdekű gőzmozdony vasútvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

— **Ns. Milittics.** A közszeg hazafias lakosága felkérte a plébánost, hogy Kossuth temetése alkalmával harangoztasson. E kérelmet azonban a róm. kath. lelkész ismételve megtagadta. Vasárnap délelőtt 10 órakor azonban mikor Budapesten megkezdődött a gyászszertartás, egyszerre megszólaltak a harangok. Képviselőtestületi határozattal folytat ugyanis egy bizottsági tag négy napszámossal meghuzatta a harangokat. A plébános azonnal jelentést tett a kalocsai szentszéknél.

— **Meteor.** Baján szombaton éjjel gyönyörű meteort láttak. Az esés keletről nyugotnak történt és vagy 10 másodpercig volt látható.

— **Halálozás.** Reiner Zeigmond Antal szabadkai lakos, dr. Reiner Lajos szabadkai ügyvéd atya f. hó 2-án meghalt. — Ó-Kéren hó 2-án elhunyt Bierbrunner Vilma Amália Bierbrunner Gusztáv ev. lelkész leánya, és aszodi leánynevelő-intézet volt növendéke.

— **A csurogi rablógylkosság.** Említettük, hogy Farchi Leo csurogi előkelő kereskedőt, a mérc. 15-iki ünnepség után lakásán

meggyilkolták és kirabolták. A gyilkosság elkövetésével sok embert gyanusítottak és e miatt többeket le is tartóztattak, de mindig eredmény nélkül. Most végre hosszú és erélyes nyomozás után a redőrágnak sikerült kézrekeríteni a gyilkosság főszokosát. Nove: Gavriliovic Vita; ezelőtt Ujvidéken, vaskereskedésben volt a segéd. Már előtele is bűnös, másfél évig volt elosukva, amiért bátyjának szalmakazalát felgyújtotta s míg azt eloltották, addig ő a szobában a szekrényt felfeszítette s az ott levő 300 frttal odább állt. Ez volt a csuroghi rablógylkosság is az értelmi szerzője és hogy már régi terve volt ez, mutatja az is, hogy a gyilkosság előtt rövid idővel külföldi utlevéllel látta el magát. A gyilkosság után Gavriliovic az őregejja kocsián Ujvidékre ment, onnan Zimonyba, a hol állszakállat vett és új ruhát váltott s azután Belgrádba iparkodott. A belgrádi rendőrség már értesült a gyilkosságról és az idegent szemmel tartotta. Így került Gavriliovic a belgrádi rendőrség kezébe, a mely megtalálta nála az aranyórát, mely Farchi volt, revolvert, a vasszerkény kulcsait, az álozat szebkését és 270 frt készpénzt. Gavriliovic czinkostársait is megnevezte, még pedig Kovácséy Nikolát és Cseszvár Szávát, kiknek a zsákmányból valami keveset juttatott. Radányi ujvidéki törvényszék vizsgálóbíró Belgrádba utazott és az ottan fogva lévő főczinkos a további vizsgálat érdekében személyesen kihallgatta.

— **Vasutasok állami szolgálatban.** A pénz-és kereskedelemügyi miniszter legújabbán a következő rendelkezést léptette életbe: „Az államvasutak szolgálatából a magyar állam szolgálatába átlépő egyén állami tisztviselővé történő kinevezetése után a szabályszerűen járó szolgálati díjat teljes összegében maga köteles a kincstárnak megfizetni és pedig tekintet nélkül ama járulékokra, melyeket előzőleg az államvasutak nyugdíjintézetébe már befizetett.”

— **Meghívó.** A szegedi kereskedelmi és iparkamarának 1894. évi április 11-ikén (szerdán) d. u. fel 5 órakor saját helyiségében tartandó ülésére. Tárgysorozat. I. A jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldése. II. Elnöki jelentések. III. Titkári jelentés az Iroda tevékenységéről. IV. Interpellációk és indítványok. V. A kereskedelemügyi miniszter úr 2938 számú leirata egy törekvő iparos ifju részére engedélyezett 300 frtos külföldi utazási ösztöndíj ügyében. (Az ösztöndíj-bizottság javaslatával.) VI. A kereskedelemügyi miniszter úr 8636 számú leirata, melylyel véleményes jelentésre megküldi Szentes város piaci helypénzdíj-szabályzatát. (A kereskedelmi osztály javaslatával.) VII. A kereskedelemügyi miniszter úr 11090 számú leirata, melylyel véleményes jelentésre megküldi Szabadka város piaci helypénzdíj-szabályzatát. (A kereskedelmi osztály javaslatával.) VIII. A kereskedelemügyi miniszter úr 9381 számú leirata a „Magyarország közgazdasági leírása” című munka szerkesztése ügyében. (Az előnk-ség előterjesztésével.) IX. A kereskedelemügyi miniszter úr 10871 számú leirata a kamara 1893. évi zárszámadásának javahagyásáról. X. A kereskedelemügyi miniszter úr 13792 számú leirata a kerületben levő nagyobb ipari termelők árjegyzékeinek beszerzéséről. (Az előnk-ség előterjesztésével.) XI. A kereskedelemügyi miniszter úr 20006 számú leirata az 1892. évi kamarai jelentésben kifejezett egyes kívánásokra. XII. A Kossuth Lajos emlékének megörökítésére alakult országos bizottság és a szegedi ügyvédi kamara felhívási a Kossuth-szoborra való adakozásra. (Az előnk-ség javaslatával.) XIII. Baja város tanácsának 2230 számú átirata az iparos segédek részére tervezett szakrajstanfolyam segélyezéséről. (Az előnk-ség javaslatával.) XIV. Szeged város tanácsának 6540. számú átirata a Wodiáner-alapítványból segélyezendők kijelöléséről. (Az ösztöndíj-bizottság javaslatával.) XV. Az előnk-ség előterjesztése a kerületben tervezett ipari szövetségek ügyében. XVI. Az előnk-ség jelentése a szegedi ipari szakiskolára eddig megajánlott ösztöndíjakról. —

— **E lap nyomdájában egy jó házból való fű tanonozul felvételik.**

Egész selyem, mintázott Foulárdokat (mintegy 450 különböző fajban), méterenként 75 krtól 3 frt 65 krig — valamint fekete, fehér és színes selyemszöveteket 45 krtól 11 frt 65 krig szállít — sima, kockás, esikós, virágos, damaszt minőségben (mintegy 240féle dispozió és 2000 különböző szín és árnyalatban) szállít postabér és vámmentesen a privátmegrendelők lakására. **Henneberg G.** (os. kir. udv. szállító) selyemgyára Zürichben. Minták postafordulóval küldetnek. S v a j e z b a ezimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Kossuth gyászisteni tisztelet Csantavéran.

(Saját tudósítónktól)

Csantavér, 1894. április 6-án.

Kossuth Lajos nagy hazánkia halálának tudata általánossá tette a fájdalomt, a gyász községünk összes lakosságának kebelén. Csantavér község polgársága, amely annyiszor adta már tanujelét független érzelmének, fel tudta fogni azon mérhetlen esapát, mely Kossuth Lajos a legnagyobb magyar elhunytával az egész magyar nemzetet érte. A dicső alak, az emberi nagyság, a szabadság, egyenlőség és testvériség felkelt bajnokának kimutatta feletti mély fájdalomban egy bensőleg, mint külsőleg iparkodott kifejezést adni úgy maga a község mint a két olvasókör az „Egyenlőségi kör” és a „Polgári olvasókör”. Mindkét kör nyomban Kossuth halálának hírére rendkívül léleken határozott mindnyájunkat mélyen megrendített gyász méltó kifejezéséről a nagy halhatatlan emléke iránt. Többek között elhatározottak, hogy a helybeli rom. kath. templomban és a zsinagógában gyászisteni tisztelet tartassék. Azonban, sajnos, az olvasókörök kiküldöttjeinek abbéli kérelmét, hogy a kath. templomban gyászisteni tisztelet tartassék, egyenesen megtagadta plébánosunk fiszd. Páncsich Jakab.

Az „Egyenlőségi kör,” amely egy szikrányit sem enged abból a szeretetből, abból a rajongásból, lelkesedésből, amely Kossuth Lajos emléke iránt minden magyar ember lelkében él, tisztán hazafias lelkesedésből elhatározta, hogy a főterén az evang. vallás szertartása szerint nyilvános gyászisteni tisztelet rendez, annak az embernek lelki üdvéért, aki nélkül Magyarország nem volna az, ami lett, mert nélküle sem szabadság, sem szabadelvűsége, sem alkotmányossága, sem állandalmi élete nem fejlődhetett volna oda, ahol vagyunk; s ezen nyilvános isteni tisztelet rendezésére fuzionál a „Polgári Olvasókörrel.”

A két kör együttes meghívására Nagytiszteletű Korossy Emil szabadkai ev. lelkész hazafias kötelességének ismerte e hó 4-én szerdán megtartott gyászisteni tiszteleten megjeleni és a szertartást végezni.

Falragaezok tudatták a község polgárait, hogy szerdán e hó 4-én délelőtt Kossuth-ért gyászisteni tisztelet lesz előbb a főterén s azután a zsinagógában. A főter körüli házak ablakaiban égő gyertyák és a háztetőkön lengő gyzszalobogók jeleztek a gyász-szertartás napját. Százával jöttek be a tanyaiak, hogy e nagy napon méltó kifejezést adjanak hazafias érzésüknek; mindenki értette, átérzte a két olvasókör által együttesen rendezett gyászisteni tisztelet mérhetetlen jelentőségét. A regeli órákban már beláthatatlan tömeg vette körül a főterén gyzsába huzott emelvényen levő oltárt s oda képzelte magát minden magyar Kossuth Lajosnak, a legmagasztosabb nemzeti törekvések lánglelkű apostolának ravatala mellé.

Gyásznap volt, amit soha, de soha nem felejtethünk el. Gyász a külsőben, ami

ként mindenki szívében. Az egész magyar nemzet leborul a legnagyobb magyar, a magyarok Mozesének ravatalára, s kiüti lelkének legfőbb részvétét, iparkodik erőt meríteni az ezután következő idők küzdelméhez és magába szállva összekulcsolt kezekkel mond imát az üdvözültek dicsőítésére. És ebben a fohászbán, amely csendes, áhítatos és valóban hozzá illő egy nagyravivatott nemzet méltóságához, belevegylt községünk szerény polgáraitnak fohász, s őszinte, hazafias szívöknek egész melege.

Pont kilenc-órakor vonultak ki az olvasókörök testületileg külön-külön zászlók-alatt és az oltár két oldalán foglaltak helyt; közvetlenül az oltár mellett összehorult 48-as honvédek állottak föl.

Fél tíz óraker vette kezdetét a gyászszertartás a dalárda himnusával, amelynek elénekzése után Nagytiszteletű Korossy Emil lelkész ur ismert, kiváló szónoki tehetségevel emlékezett meg hazánk nagy fiáról Kossuth Lajosról. A nagyszabású beszéd mély hatást tett tartalmával és formaszépségével. Gyönyörű jellemzés adta a legnagyobb magyar Kossuth hatalmas és dicsőséges életének, gyönyörű szép hasonlatokat alkalmazva. E remény gyászbeszéd elhangzása után Klein Mátyás joghallgató lépett az oltára, a ki szívehez szóló erőteljes hangon, könnyekig megindító beszédében emlékezett meg a magyarok Mozeséről akinek nem adott meg élne abban a szabad hazában, amelynek ő volt a megteremtője, megalapítója. De azért profétái maradt ő a magyar nemzetnek örökkön, örökké. Az a dicsőény amely az istenség kiválasztott emberének, övezi honlaktát, nem foszlott el soha, de soha az ő képe körül. Megindító volt annak a látása, mikor a szónok beszédét a többek között imigyen folytatta: „sirjakok, sirjakok csak magyarok, ne fojtsatok magatokba az igaz fájdalom jászait, őszinte könnyeiteket. Adjatok kifejezést fájdalomtoknak, mert ha most nem hodul köny szemétkébe nem fogtok sirni soha, de soha, az oltár körül álló öreg honvédek arczát elfutotta a fiatal szónok beszédének hatása alatt. A nagyhatalú beszéd után a Szózatot énekelte el a dalárda. N. Korossy megáldá a jelenlevőket, istentisztelet után a rengeteg tömeg, közöttük az év szolga, keresztény és zsidó egy érzéstől elhallgattatva iparkodott a zsinagógába. Bent az izr. imaházban minden zug el volt foglaltva. Az oltártól jobbra díszes gyzsába öltözött hölgy község foglalt helyet, a balra eső részt a zsidó hitk. tagjai foglalták el. A közepén a két olvasókör zászlóikkal. A templom karzatain is tolongott a sokaság. Az erkölyek fekete színyegékkel voltak bevonva és az egyszerű zsinagóga fehérré meszelt falain gyzsádrapériák díszlettek. A frigszékény fölött Kossuthnak gyzással behuzott nagy arczképe volt látható, fölülte nagy fekete gyász koszoru.

Az isteni tisztelet az énekkar remek gyzsénékkel nyitotta meg. Ezután Grünberger Ábrahám kántor gyönyörű tenor hangjával héber imát mondott a nemzet a nagy halottjának lelki üdvéért. Roder Jakab hitk. jegyző költői szép imát mondott el utána. Nagytiszteletű Korossy Emil lelkész ur lépett az oltárra s nagy értékű lendületes beszédében jellemezte Kossuthot. A beszéd nagy hatással volt a templomi közönségre a mely könyekre, mély áhítattal hallgatta azt. A beszéd után az énekkar énekelte a szózatot és vele együtt a templomban megjelent egész közönség énekelte. Áldjon vagy verjen sors keze itt élned, halnod kell. Községünkben megtartott isten tisztelet azon főemelő mozzanatok közé tartozott, amelyek községünk lakói nagy gyzsát oly csodásan, annyira hupozássá tette. Mily jól esett szívünknek hogy a gyzs isteni tisztelet egész tartalma alatt a kath. torony harangszóval hirdette a nemzet gyzsát. Örülünk kell csak, hogy liberális érzelmű plébánosunk nem tartozik a ridég dogmához ragaszkodó Mamuzsások, Bogisások fajta emberek sorába. Köszönöt neki hazafias eljárásért.

K. M.

Színház.

Csütörtökön, márczius 29-én Meilbac vigjátéka, a Rendjel ment. Elevenen megírt darab bár nagyobb belső érték nélkül, inkább félreértésekre, helyzetre alapítva, a mi még mindig tudságosan kedvelt eszköze a vigjátékoknak. Van benne jó adag pikantéria is. Colineu ur Morvay kalandra vágyik, belekerül Corinthy grófnő, Lenkefi Antónia halójába s kalandútra kel vele. Csakhogy azallat neje is clutzik egy régi udvarlójával Andrássy Eduarddal (Polgár). Colineu asszonyt egy régi inasa felismeri s Andrást a férjének, Colineu úrnak tartja. Bonyolulttá teszi a helyzetet, hogy Andrássy megmenti egy afrikai herceget életét egy dühös oroszlantól s rendjelet kap érte. Persze a rendjelet Colineu-nak küldik a tévedés folytán s az nem tud hoválenni bánulatában, hogy mivel érdemelte meg e kitüntetés. Mulatságos jelenetek után végre felesége és Andrássy, maguk is nagy s-orongattatást állva ki, kapacitálják. Az előadás nem volt sem összevágó sem élénk a lakoma alatt a szeressen és társasága valóssággal aludni látszottak. Lenkefi Antónia határozottan gyengén adta Corinthy grófnőt, ezzel a megviseletével nem ragadta volna el az előkelő párisit. Nagyfalussy Julia sem tudja különben esinos lényét játékaival is emelni. Polgár felfogása egészen helytelen volt. Főként a hoteljelenetben nem tudjuk tulzását eléggé rosszalni; ez nem karrikatura alak, a mit ő faragott belőle.

Szombaton, Lukácsy Sándor új népszimlívét adták: Az asszony verve jó. Nagyon rosszak lehetnek azok a mostani fővárosi premiérek, hogy ez a darab — a kritika szerint — egy kiemelkedett közlök. Nem tagadjuk, kiválik egy pár sikerült jelenete, de egészen tartalmatlan darab s a népeletet sem trközti. Nem a negyvenes ének politikai idealizmusával beszél már róla, realisabb színeket használ, s ez helyes, de e színek legyenek aztán az élet színei. Hogy a leányok valósság kétségbeesett hajszát tartsanak a legényekre, a kik fel sem veszik őket s csak a darab jó végéért szeretnek beléjük: ez tán mégsem igaz. Sem kétségbeesetlenség nem huzatják a csárdában s részesednek le, még ha özevgy menyecskek is, mint itt Zsófi. A darabnak volt egy pár megjátszható jelenete, melyet azonban színészeink az eléggé sikerült előadás dacára sem mondtanak, hogy kiaknáztak. Mészáros nagy jelenete, a csárdai mulatás egészen hatástalan maradt csak kibontott hajo jelezte nagy felindulását.

Ferenczy sem tudott izetienül előadott kuplival hatást elérni, ellenben Nagyfalussy Julia igen sikerülten alakított s kedves játékért nyílt színen is tapsokat aratott.

Vasárnap és Hétfőn az országos gyzás miatt nem volt előadás.

Kedden a Baba Szécsi Ferenczy új vigjátéka került bemutatásra. Meg kell adnunk Polgárnak, hogy nagy gondiál hozza színre az új termekeket, annyi premiéret még egy évad alatt sem láttunk, mint az idén, de hozzá kell tennünk azt is, hogy bizony nincs benne mindig közsőnet. Olyan darabot, melyről az összes fővárosi sajtó elítélőleg nyilatkozott (pedig újságról írta) szívesen elengedtünk. Ez áll a Banára. Az egész darab a legörültebb félreértések helyzekekommikuma, vad frázisok és szójátékok leveben fölereszte. Legjobban jellemezte az egyik szereplő azzal, hogy „hisz ez a ház valósságos örültek háza”. A szereplők megtették, a mint lehetett többször meg is kacogtattak — így mikor a babát kézzől kézre adják, — de kacagásunkban is érzett az a bosszúság, mely a gyengén telt háznak

uralkodó hangulata volt. Azt hisszük, a Baba Zomborban jobban bukott mint Budapesten.

Csütörtökön, Zilahi Gyulát, a nemzeti színház tavalyról már ismert művészt volt szíriusunk üdvözölhetni Tóth Kálmának. A király házasságát ez darabjában. Talán a nagyon ismert darab s a végefelé járó szezon volt az oka, hogy s ház nem telt meg egészen. Pedig ilyen összevágó, gondos, szinte kifogástalan játékok mint ez volt, ahogyan látnunk; a társulat igen helyesen ezzel is megtisztelte vendégét, s mi az látnuk, hogy kedvezőbb viszonyok közt színészeink is többre lennének képesek. Zilahi valóságát remekelt kis kopjái, nagy kopjái, Kopjai Imre szerepében. Úgy látszik, a naiv, jólelkű, ügyetlen fiatal emberek szerepkörét szereti legjobban. Ebben mester. Játékának fénypontja az volt, mikor a király visszaadja birtokát, meg is tudja s ő elkeseredéséből ünnepségbe csap át. Örömben bánatában mindig érvényre emelte a naivság komikumát, s míg nevettetett szívünk, az megillette. De tán nem hibáztunk, ha azt állítjuk, hogy némely jelenetben, (így pl. mikor eljével bemutatkozik,) nagyon is együgyűnek tünette föl Imrét, ki csak naiv és járatlan.

Kellemetlen meglepetéssel olvastuk péntekre kelve, hogy a hirdettet Dolovai nábob leánya helyett a csizmadia mint kisérlet kerül színre. Hogyan? A nemzeti színház művésze előző közönségszéli népszimfűvet játszani? Úgy látszik, ezt egyenesen a mi — jó vidékiek — számára tanulta be, mert otthon csak nines alkalma játszania benne? Az ures házból, és gyenge lelkesedésből levonhatja magának a tanulságot. Úgy is vettük észre, nem játszott oly kedvvel, mint előző este, habár mind a részletek gondos kidolgozásával, tündöklő, (pld. mikor „lepit“, miattam Őrse asszony Zsuzsát máshoz akarja adni, mind egyes jelenetek remek előadásával, (így mikor Zsuzsát felköszönti, meg mikor mestura föltámadásakor az öröm örlletében összerogy.) Egészben azonban nem tudta elfedni a darab gyarlóságait s az egészen gyengesége az ő alakítására is árnyat vetett.

Az igazgató úr pedig ne változtassa nagyok nélkül oly sűrűn a műsört mert ezzel csak bosszantja a jegyváltó közönséget.

CSARNOK.

Kossuth Lajosról.

— Emlékezés turini utamból. —

Írta: Molnár Gyula.

(Folytatás.)

A magyar cigányzenéhez szokott fül nem volt képes ily hangáramot befogadni, s a szelid fülbemászó dalhoz szokott faj — belokábul e wagneri zeneművekhez instrumentált monstruosus zenekar hangsorába. — Ez volt csak a zenekar.

Hanem azért arra a lelkesedésre, mely akkor élte, szívünkben, ez a zene se hatott depri-málólág... El-el nyomta a hangot, megnémítá beszédés ajkainkat, elfojtá a lélekzetünket, de a mint abban hagyta, legott elementáris erővel tört ki az éljenzés, a mit a zenekar szófogadó respektussal fogadott — s még egyszer is rázendíté a magyar rapsodiát. —

Aggódó szívvel lestük a programon lassu elfogytát, — Mi lesz belőlünk, ha ez a remek zene a végigjátssa mindazt, a kiváló művet, melyet programjára írt?

Egyenmelyikük a hatalmas dob- és cizintányérütés súlyától elalélva fog az asztal alá kerülni, másik meg szélfolyik egy hangbulla-mírjában — s a levegőbe röplül, a harmadik porrá zúzódik egy presto rohamatában. —

Ép kéz-láb senki se kerül ki. —

S e szorongó érzet nem engedte, hogy nyugodtan falatozzuk, a menu izletes étkeit, ott pksodozott a file de boeuf torkukban, míg egy

iszonyú crescendo le nem taszította gyomrunk mélyébe.

Hanem azért a vendéglős feketefrakkos serege híven teljesíté kötelességét, — lótot-futott körülöttünk s minden töle telhető kitett, hogy éhen ne maradjuk. —

Egy-két duenna óriási virágkosarakból esinos rózsacsokrokat szedegott elő s osztogatta a hűtgyek között, a kik legott föltették magukban, — hogy ezt a csokrot „Kossuth emléké“ avatják s világvégeig elteszik.

Ilyen fanatikus Kossuth imádás nyilvánult abban is, hogy sokan azt a poharat, borral telve, eltekék emlékül, a melyel e lakomán koczingattak. —

Hogy aztán mikép zárták el a folyadékot légmentesen s vitték Párisba—Schweiczbaz s utolján haza a szalon legszebb díszei közé, — azt regélje el más krónikás. —

A harmadik fogásnál fölállott Helfy Ignác orsz. képviselő s legott 850 kézintett föl a monstre zenekarnak, hogy szüntesse be mennydörgését. —

Nem kis fáradságba került megértetni Turin volt királyi székvaros karmesterével, hogy nálunk a szónoklat jogában áll közbe vágni egy Wagner ihletteljes zeneköltészetébe s akkor annak el kell némulnia, míg a szónoklat tart. . .

Úgy hívják azt nálunk, hogy:

„Ácsi — cigány!“

Nem tudni, — vajjon doblártyánk szokott-e az erősebb légrezéghez, vagy Helfy Ignác beszélt fölötté halkan, — de az bizonyos, hogy az ő beszédét előbb ismerték ebben az országban, mint ott, a hol elmondta egy-két ember kivételével a ki őt körülvette. —

A távolból látnuk fölemelkedni, — kezében a habzó kehelylyel, — látnuk aztán a szónoki mozdulatokat, — látnuk Kossuth felé fordulva ajkait mozogni, — de a függetleneégi párt e kipróbált veteránjának ekesszólása halk sottogásként olvadt szét az óriási teremben. . .

Úgy látszott, mintha egyedül Magyarország volt kormányzójának szánta volna mindazt, a mit mondott s elég „nagy számu“ hallgatóságot talált volna benne.

Igazsá lehetett.

Az a felköszöntő, mely Kossuth jelenlétében mondatik el, elég hangosan szól, ha ő meghallgatja. Elég hangosan szólott azért Helfy, hogy Magyarország is meghallhatja, s mi, a kik közelében voltunk, mohó sietséggel iparkodtunk ő hettel aztán fölkeresni itthol a hírlapokat, hogy tudjuk: mit beszélt vajjon?

Egyébiránt ez a dolog nem egyedül Helfy beszédével állott így, — mert a hazai lapokból később oly újságról szereztünk tudomást, a mi velünk történt. . .

Némely fogadtatás dicsőséges voltával csak aztán kezdtünk büszkélkedni, hogy ide-haza rokonaink s jó barátaink fakgatóztak: úgy történt-e?

No persze, hogy úgy ha nyomtatva van. . .

(Folyt. köv.)

Meghalt Kossuth apánk.

Sírván vezekelj most szegény Magyarországi! Belőled távoztek vigasság, hangosság. Hullás fájó könyvet szászoros gyász miatt: Holtan tért honába nagy száműzött fiad. . . Kit Istenünk csudás kegyelméből kapánk, Meghalt Kossuth apánk!

Meghalt . . . őh hát neki sem volt örök élte!

Meghalt . . . őh hiába imádkoztunk érte!

Adria szellő a jajt felve hozták,

Kárpátok bérczei búsan visszahangozták,

Szívünk alig dobbant . . . némán rebegte szánk: Meghalt Kossuth apánk!

Mig mi Unnepelők márczius idusát, Megváltónk! te vívtad szörnyű haláltusád. . . S éjre vált a hajnal, mely egünkön gyuladt, Örömjongásunk zokogásba fuladt. Zokogjunk, zokogjunk . . . Árvaságra jutánk: Meghalt Kossuth apánk!

Meghalt . . . De hisz élt ő nem halandó éltet, Minővel Isten csak olyat szerencsélteit, A ki választottja, kire bizza népét, Földön ki viselje dicsősége képét. Betelt hivatása . . . miért zugolódánk? Meghalt Kossuth apánk!

A haldokló század, mely vele születtet, Sirjág kisérte, s megáll sirja felett. . . Századok születtek, századok eltűnnek, S nem enyhítik búját szomorú lelkünknek; Gyász örökségképpen örzi árva hazánk: Meghalt Kossuth apánk!

Porai az édes honi földben vannak, Milliók szeméből hulljon rá a harmat, Fakadjon sirjából szabadság virága, — Fakadjon szívünknek bugó imádsága: Megdicsőült szellem, egedből nézz le ránk, Árva nemzetedet áldd meg Kossuth apánk!

Trencsény Károly.

Beküldetett lapunknak „A magyar nemzet gyászala“

Szövegét és zenéjét írta: Dankó Pista.

Megjelent Valentin Károly fia könyv és zenemű kereskedésében Pécsen, ára 50 kr.

A Budapesti egyetem polgárainak kiváló tisztelettel ajánlja. Szövegét itt közöljük azazal a megjegyzéssel, hogy a zenei rész sokkal szebb:

Oh nagy Isten, mutass nekünk Olyan magas hegyet, A melyről mi közélebről Láthatjuk az eget, A melyről mi elérhetjük Azt a nagy csillagot, A mely minden magyar szívre Bubánatot hagyott.

Réges-régen sajogott már Szívünkben a bánat, De még ilyen fájdalommal Soha fel nem támadt, Meghalva jön a „legnagyobb“, Meghalva jön haza, Borulj le hát igaz magyar, Borulj le hát arora.

De tán még se, ne borulj le, Emeld fel a fejed, Nézd meg negyvenöt év után A csillagos eget, Nézd, hogy ragyog, hogy tündöklő Le a magasságból, Most is hozzannak hirdet A szent szabadságról.

Hirdetések

4076 szám
tkvi 1894.

Arverési hirdetményi kivonat.

A zombori kir. trvszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Zdrahal Gyula végrehajtatónak Aperlits Gyuka végrehajtatást szenvedő elleni 60 ft — kr tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (az apatini kir. járásbíró) területén lévő Ó-zszipáron fekvő Ó-zszipári 650 számú tjkvben foglalt Aperlits Gyuka nevén álló. A I. 583. hr. 491 ö. i. számú ház és 500 □-öl beltelekre az árverést 400 ftban ezenel megállapított

kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennhí megjelölt ingatlan — az 1894 évi május hó 31-ik napján déli ó. 10 órakor Ó-sztapár község házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladati fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 41. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltattani.

Kelt Zomborban 1894. évi március hó 13 napján.

A zombori kir. tszék mint teleklönyvi hatóság.

Radány
kir. tszéki bíró.

Vendéglői-bérlet.

A fehér hajóhoz czinvelt vendéglő, mely áll 1 nagy terem, 2 étterem, s üvegezett folyosó, 5 vendégszoba, a vendéglős részére szoba, 3 cseléd szoba, konyha, pincze, padlás f. é. április hó 15-étől, esetleg május hó 1-étől teljes berendezéssel vagy, annélkül bérbe adatik. Bővebb felvilágosítást ad

Hanczmann Ignác
tulajdonos.

Nem a kovácsnál kell szenet vásárolni! ezt mondja a régi példaszó.

Ezt joggal mondhatom telepítvényemre, mert csakis egy ily nagy üzlet mint az enyém mely óriási árukészleteket készpénzen vásárol képes kevés költség mellett, ami csakis a vevőnek van hasznára.

Elragadó szép szövetsminták magán vásárlóknak, ingyen és bérmentve. Dus tartalmú mintakönyv amilyen még nem létezik szabóknak bérmentelen.

Öltözekeknek való kelmék

Peruvien és Dosking a magas Clerus számára, előírás szerinti szövetek a cs. és kir. tisztviselői egyenruhákra, továbbá a rokkantak tűzoltók, egyenruhára, kociáthuzat, Loden-szövet, vízmentes vadászöltönyökre, mosószövetek utazó plédok 4—14 frug stb.

Dicséretes, becsületes tartos tiszta gyapot szöveteket, melyek alig ütik meg a szabónak fizetett árat, ajánl.

Stikaroísky János,

BRÜNNBEN.

(das Manchester Österreichs.)

A legnagyobb posztó-raktár fél millió értékben Szétküldés utánvét mellett.

Levelezés: Német, magyar, cseh, olasz, francia, lengyel és angol nyelven.

Nehéz kór

Százakra menő elismerő és köszönőlevél.

Biztos eredmény! Alapos gyógyulás a legregebb és legnehezebb esetekben az én hírneves „Epileptikumom” által.

Széküldések utánvét, vagy 20 márkának előleges beküldése mellett történik.

J. Eiger, specialista
BERLIN, DANZIGERSTRASSE 19.

Világáruccik. — Minden országban fényesen bevezetve.

K Sarg-féle Elismert nélkülözhetlen fogtisztító szer

KALODONT

(Egészségügyi hatáság által megvizsgálva)

Igen alkalmas utazásnál. Zamatos, üdítő. Mindenütt kapható.

Hogy egészségünkre és jólétünkre nézve a jó emésztés a legfontosabb, azt mindenki tudja, de nagyon kevésbé vannak figyelemmel arra, hogy a legelső feltételei ennek, a jó és egészséges fogak. A régi példabeszédet „csak ha jól rágsz, emészthetsz jól” nem lehet eléggé ismételni.

Thomas E. M. csász. titkár, udvari fogorvos Bécsben, dr. Koch tanár és más tudós auktoritások, végre dr. W. D. Müller tanár a fogorvosi egyetemen Berlinben kiadott művében „A szájüreg mikroorganizmusa” Lipcse 1892. meggyőzőleg kimutatták, hogy a nedvesmeleg szájüregben folytonosan, hihetetlen mennyiségben képződnek méregtartalmú anyagok, és hogy az azokból keletkező, sokszor igen veszélyes betegségek, csakis a szájnak rendszeres és lelkiismeretes tisztítása által kerülhet kel. A belső összeköttetés „elrontott száj” és „elrontott gyomor” között még csak ezen tüzetes vizsgálások után állapított meg.

Csupán csak víz, nem távolíthatja el ezen méregtartalmú anyagokat. Ez csak is egy antiszeptikus hatású, gondosan készített, fogtisztító-szer által, mely reggel és este használandó, érhető, mint a milyen a „Sarg-féle Kalodon” melynek egyre növekvő, most már milliókra menő használata, a egjobban bizonyítja annak értékét.

Rousseau mondá: „Egy asszony szép fogakkal nem lehet csunya!” De nemcsak a szépsége egy neve tő szájnak érhető el a fogak ilyen ápolásánál, biztosítja maguknak, ami sokkal fontosabb, az egészséget és jólétet egész késő öregségig.

Elismerése a mondottaknak és megrendelések a legfelsőbb körökből, minden darabhoz mellékelve vannak.

Vigyázzunk a csomagolásnál egyforma, csalásra számított, értéktelen utánzatoktól.

A legujabb férfiaknak

akik ifjúkori vétkek (Onanié) vagy kicsapongó élet folytán, elvesztett vagy gyengült férfierő, magömlésekben, szenvednek. A legbiztosabb hatással van az Osztrák Magyarország és franciaországban szabadalmazott gyógy készülék, (a zsebben hordható) önhasználatra a legbiztosabb sikerrel. Iratokelőkölő és hírneves tanároktól. Ezekbe menő köszönő levele ajánlják használatát

Leírásokat 10 kros levélbélyegért ingyen küld, a feltaláló és specialista,

Dr. Altmann Károly

BÉCS VII. Mariahilferstrasse 70.

Házeladás.

Zombor, felsőváros apatini-utca 15. szám alatt levő lakház, mely áll 5 szoba, 1 előszoba, mellékhelyiségekkel és egy gyümölcskerttel eladó — vagy folyó évi május hó 1-től bérbe vehető Közlebbi felvilágosítást ad dr. Sági Samu.

Összes gazdasági gépek
e l s ő r a n g u m n ő s é g b e n .

saját **h a z a i** gyártmány

Kedvező feltételek !	Legjutányosabb árak !
----------------------	-----------------------

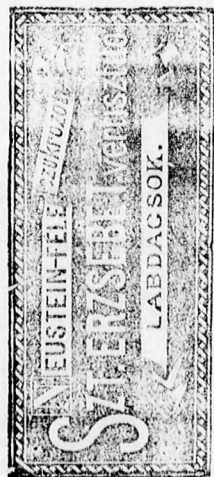
Gőzcséplőgépek

Kövüdtett levelezim :
Gazdasági gépgyár,
Budapest.

ELSŐ MAGYAR

Gazdasági gépgyár részvény-társulat.

Gyártelep: Külső vaczi-út 7.

Ezen labdacsk minden tekintetben hasonló praeparatumok elé helyezendők, mert mindennemű káros alkatrészekből mentek, a legnagyobb eredménnyel használják hasbetegségeknek, mert vértisztító hatású és nincsen gyégszer, mely könnyebben s a mellett teljesen ártalmatlanul

hasrekedést

a legtöbb betegség ezen bizonyos forrását eltávolítja Cukorozottság miatt még kis gyermekék is szívesen veszik be. E labdacskoknak **Pitha** tanár, udvari tanácsos igen hízegő bizonyítványt állított ki.

Egy doboz ára 15 labdacscsal, 15 kr. egy tekeres ára 8 doboznak, 120 labdacscsal 1 frt.

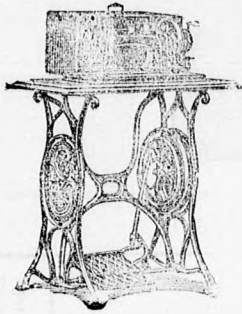
Figyelmeztetés

Utánzatoktól óvakodjanak kérjenek kizárólag Neusten-féle Erzsébet labdacskot, csak akkor valódi ha minden dobozon törvényesen bejegyzett védjegyünk piros nyomással „SZENT LEOPOLD” Bécs a Planka és Spiegelgasse sarkán van elítáva.

Főraktár: Bécs **NEUSTEIN FR.** gyógyszeriára „a szt. Lípóthoz” a Planken és Spiegelgasse sarkán.

Nagy raktár

mindennemű varrógépek
ből varrógéprészek, gép-
tűk szíjjak stb.

HÁZI SÜRGÖNYÖK

Telephonok és

villámhárítók berende-
zése Javitó műhelyem-

ben — varrogép javítások és electrotechnikai mun-
kák elfogadtatnak.

A gépszerkezete elegendő erős vörös rézpléből készült belül czipezve úgy üres mint megtöltött állapotban könnyű és könnyen kezelhető. Permetező készüléke megfelelő nyomás mellett kitűnően működik mindkét oldalra, nemkülönb a kétoldalu permetező készüléknek szabályozása is sikerültnek mondható. —

A fenti tulajdonságok alapján a gépet mindenkinek őszintén ajánlhatom.

Budapesten 1894 év. márczius 24-én

(P. H.) Deák Tamás s. k

főv. g. intéző.

Vidéki megrendelések, jótállás mellett gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Zimmermann Em.

ZÖMBORBAN.

Szőllőkert-birtokosok
és bortermelők
figyelmébe!

„Viktoria”

Szabadalmazott szőlő
fecskendő egyszerű és
felette czélyszerű szerke-
zete miatt az összes sza-
kértők elismerését
kivívta.

Figyelmeztetés !!!

Budapest fő- és székvá-
ros szőlő és gyümölcs
gazdasági intézője
permetező gépenről véle-
ményt adott:

119 szám

1894

Miniszterileg engedélyezett szem- és fülgógyintézet

 Sanatorium

Szegeden Laudon-utca és Mars-tér sarkán.

Az intézet fekvő és bejáró betegek számára van berendezve kapcsolatban
egy külön

 Trachoma rendelő intézettel.

Folytonos orvosi felügyelet, gondos ápolás, ellátás és élelmezés. Utmutató (Prospectus) ingyen és bérmentve.

Betegfelvétel egész napon át.

Intézeti igazgató orvos:

Dr. FALTA MARCZEL.